

Kambja valla arengukava 2020-2030

Sisukord

Sisukord	2
Sissejuhatus ja protsessi kirjeldus	3
I Kambja valla hetkeolukord	5
1.1 Ühinenud vald.....	5
1.2 Rahvastik.....	6
1.3 Kambja valla väljakutsed ja suundumused.....	8
II Visioon 2030	10
III Kambja valla arengustrateegia eesmärgid ja tegevused	11
3.1 Haridus ja noorsootöö - Kambja vallas väärtustatakse head haridust.....	11
3.2 Tervis ja heaolu.....	13
3.3 Kultuur, kogukonnad, vaba aeg ja sport.....	14
3.4 Taristu ja elukeskkond	16
3.5 Ettevõtlus.....	18
3.6 Valla valitsemine.....	18
IV Arengukava elluviimine, seire ja uuendamise kord	18

Sissejuhatus ja protsessi kirjeldus

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 kohaselt peab igal omavalitsusüksusel olema arengukava, milles määratletakse lühi- ja pikaajalise arengu eesmärgid ning nende saavutamiseks kavandatavad tegevused. Kambja valla arengukava 2020-2030 koostamine algatati Kambja Vallavolikogu 25. juuni 2019 otsusega nr 80.

Arengukava on Kambja valla arendamist suunav strateegiline dokument, mille alusel tehakse investeerimisotsuseid. Arengukava elluviimiseks vajalikud vahendid kavandatakse valla eelarvestrateegias ja täpsemini nähakse need ette valla eelarves. Iga-aastase arengukava ülevaatamise käigus korrigeeritakse ka eelarvestrateegiat ja pikendatakse seda ühe aasta võrra.

Arengukava ja eelarvestrateegia koostamine toimus maist 2019 kuni septembrini 2019. Protsessi toimimiseks moodustati valdkondlikud töörühmad:

- haridus, noorsootöö (töörühma juht Maia Uibo),
- sotsiaal ja tervis (töörühma juht Rahel Tamm),
- kultuur, kogukonnad, vaba aeg ja sport (töörühma juht Maire Henno),
- planeerimine ja vallamajandus (töörühma juht Riivo Leiten, Ülo Plakso),
- ettevõtlus ja turism (töörühma juht Taivo Prants).

Esmakordselt koostati arengukava täiesti uuele, kahe omavalitsuse sundühendamisel moodustunud omavalitsusüksusele. Kambja valla arengukava ja eelarvestrateegia koostamisel võeti aluseks ühinenud omavalitsuste varasemad arengukavad ja eelarvestrateegiad. Tulenevalt hetkeolukorrast ja üldistest trendidest kanti uude dokumenti üle seni kehtinud arengukavade pooleliolevad ja elluviimata tegevused, mis polnud oma aktuaalsust kaotanud. Kambja valla arengukava lähtub arengu terviklikust käsitlusest ja valdkondade lõimimisest, seetõttu on mitmed valdkonnad ja koostöö kajastatud erinevate strateegiliste eesmärkide all.

Arengukava koostamise käigus toimus ideekorje. Ideekorjeks pakuti välja teemavaldkondade kaupa järgmised küsimused:

1. Mis on Kambja vallas hästi?
2. Millised on probleemid ja võimalused probleemide lahendamiseks?
3. Milline võiks olla olukord vallas aastal 2030?
4. Milliseid (kuidas) arengusuundi järgides selleni jõuda?

20. augustil toimusid arengukava koostamise protsessi raames mõttetalgud „Kuhu edasi?“.

Mõttetalgutel kaardistati valdkondade arenguvajadused ja -trendid, võimalused ja tugevused. Mõttetalgute ja ideekorje tulemusena laekunud mõtete kokkuvõtetega on võimalik tutvuda veebis. Mõttetalgutel toimusid arutelud, et selgitada välja, mis konkreetsed tegevused võiksid eri valdkondades (hariduselu, sotsiaalvaldkond, kogukonnad, planeeringud, juhtimine, majandus) olukorda parandada. Ideekorje tulemusena laekunud mõtete kokkuvõtetega on võimalik tutvuda <https://www.kambja.ee/arengukava>. Selle tulemusena sõnastati väljakutsed ning strateegilised eesmärgid, mis on tegevuste aluseks.

Kambja valla kõrgeim kohalik võimuorgan on 21-liikmeline vallavolikogu. Strateegiline juhtimine on protsess, mis annab strateegiate, sh arengukava elluviimiseks instrumendid ning tagab, et planeerimine, hindamine, teenuste osutamine, projektijuhtimine ja tulemusjuhtimine lähtuksid organisatsiooni väärtustest, missioonist ja visioonist.

Vallavalitsuse administratsioon on valdkondlikult jagatud osakondadeks ja vallas on piirkondlik teenuskeskus. Teenuskeskus tagab endises Kambja vallakeskuses igapäevateenuste osutamise ja kodanike nõustamise avalike teenustega seotud küsimustes.

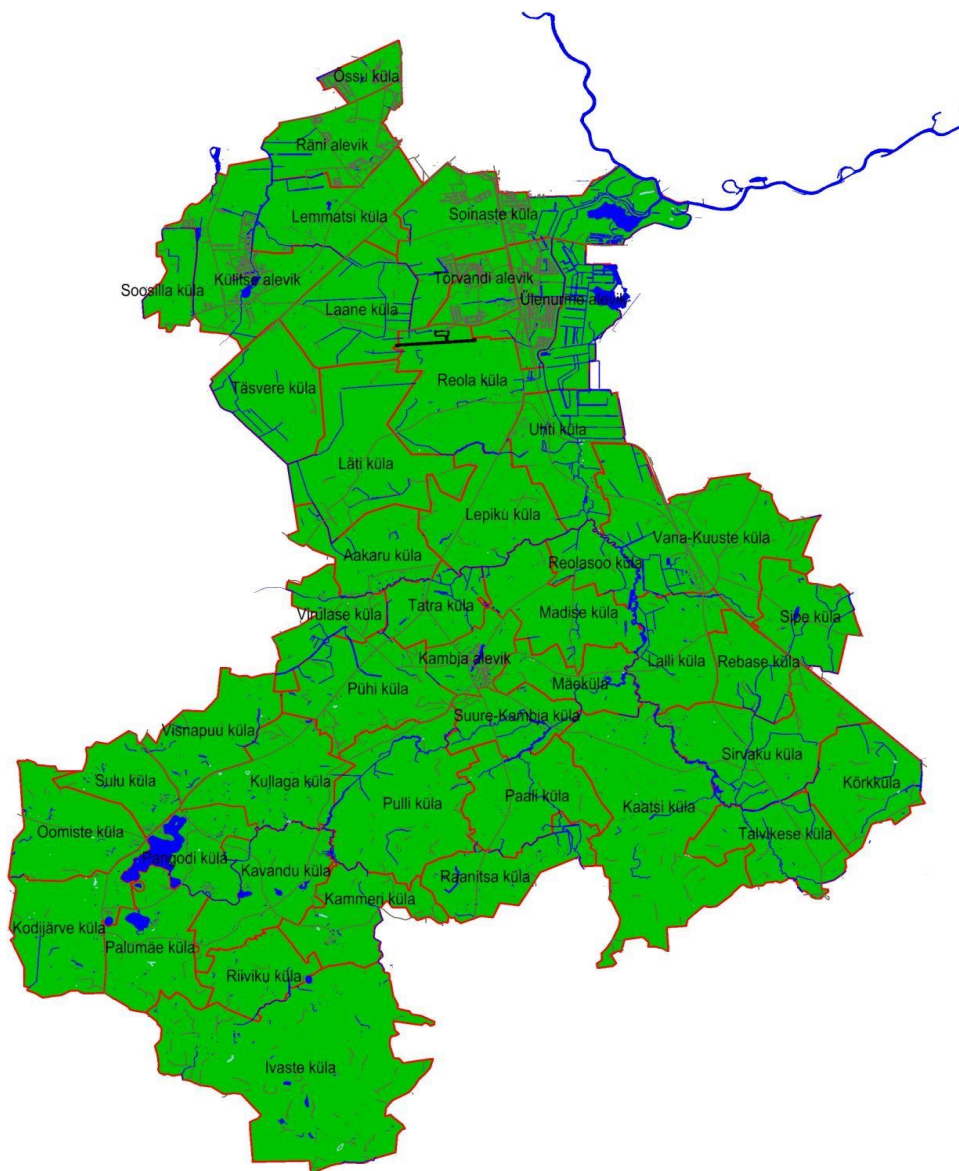
Arengukava koostajad tänavad kõiki, kes panustasid oma ideede ja kommentaaridega dokumendi koostamise protsessi.

I Kambja valla hetkeolukord

Käesolev peatükk annab lühikese ülevaate Kambja valla hetkeolukorrast, peamistest väljakutsetest ja suundadest valdkondade lõikes. Põhjalikumad ülevaated valdkondade kohta on arengukava lisades.

1.1 Ühinenud vald

Kambja vald asub Tartumaa lõunaosas. Vald piirneb Tartumaal Tartu linnaga, Nõo, Kastre ja Luunja vallaga, Valgamaa Otepää vallaga, Põlvamaa Põlva ja Kanepi vallaga. Valla pindala on 275,35 km². Kambja vallas on viis alevikku (Kambja, Külitse, Ráni, Tõrvandi ja Ülenurme) ning 40 küla.

Kaart 1 . Kambja valla piirid ja külad

Kambja vald moodustati 2017. aasta oktoobris toimunud kohalike omavalitsuste volikogude korraliste valimiste tulemusena Kambja ja Ülenurme valla sundühendamisel. Kambja vallavolikogu

esitas 2018. aasta 6. aprillil Vabariigi Valitsusele taotluse nime muutmiseks Ülenurme vallaks, kuna Ülenurme alevik on omavalitsuse keskus, kus elab suurem osa moodustunud valla elanikest. Rahvaküsitluses osalenutest toetas 68% nime muutmist Ülenurmeks. Vabariigi Valitsus otsustas säilitada valla nimeks Kambja.

Kambja valda mõjutab oluliselt Tartu linna kui regionaalkeskuse lähedus. Tartu linn on maakonna ja kogu Lõuna-Eesti keskus ning arengumootor, kus paikneb oluline osa regiooni töökohti ja teenuseid. Tartu on ülikoolilinn ja Lõuna-Eesti hariduskeskus ning pakub mitmekesiseid hariduse omandamise võimalusi ka Kambja piirkonna elanikele.

Kambja vallas paikneb Eesti infrastruktuuri põhivõrgustik – mitmeliigilised transpordiühendused. Valda läbivad kaks raudteed: Tartu-Valga ja Tartu-Orava suunal. Olulisemad riigimaanteed on Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee, Jõhvi-Tartu-Valga maantee ning Tartu-Viljandi-Kilingi-Nõmme maantee ning Tatra-Otepää-Sangaste tugimaantee. Valla territooriumil asub Tartu lennuväli. Maanteede, raudteede ning Tartu lennujaama paiknemine Kambja vallas põhjustavad suure liiklusintensiivsuse, sealhulgas rasketranspordi liikluse rohkuse läbi valla territooriumi. Head transpordiühendused loovad küll teatava konkurentsieelise võrreldes teiste kohalike omavalitsustega ning pakuvad mugavamaid ja käepärasemaid töölkäimise lahendusi siinsetele elanikele, kuid samas on liiklusintensiivsus ja rasketransport ka ohuks nii kohalikele elanikele kui läbisõitjatele.

1.2 Rahvastik

Kambja valla rahvastikuinfo põhineb Eesti rahvastikuregistri ja statistikaameti andmetel ning annab põgusa ülevaate viimase viie aasta rahvastikumuutustest Kambja valla asustusüksustes.

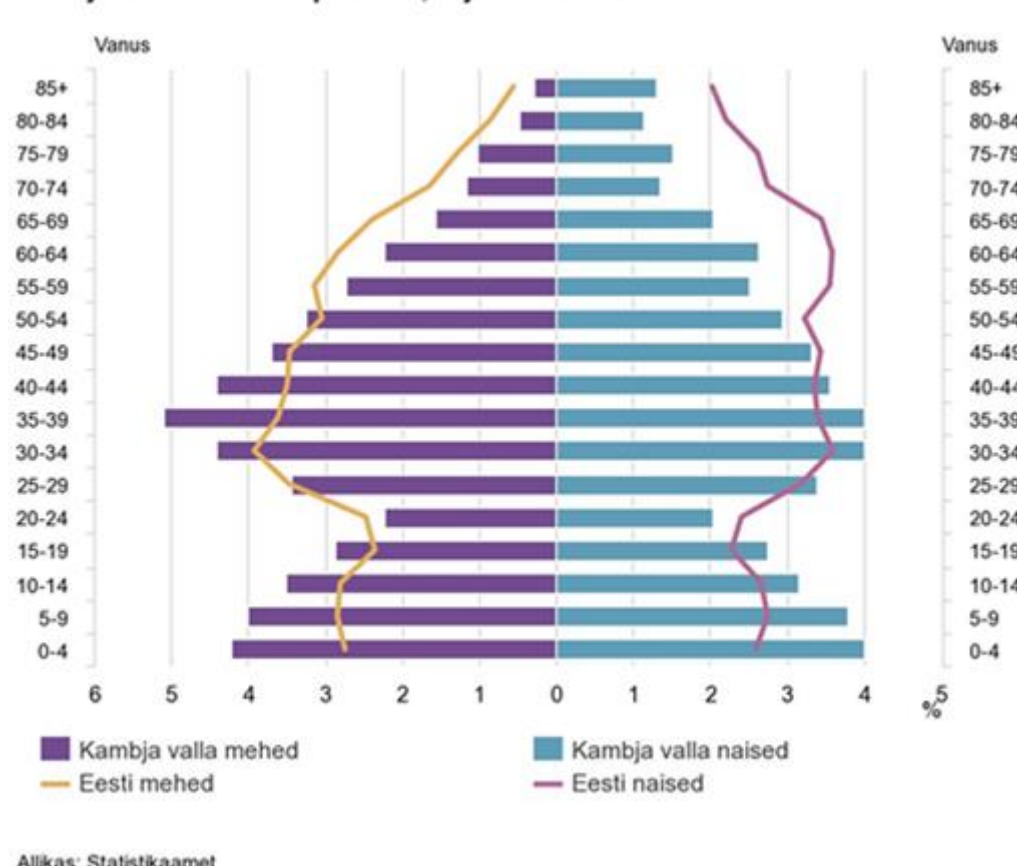
Tabel 1. Elanike arv Kambja valla küldes aastatel 2014-2019 (1.jaanuari seisuga)

KÜLA /ALEVIK	2014	2015	2016	2018	2019
AAKARU KÜLA	89	87	96	86	87
IVASTE KÜLA	50	47	50	45	50
KAATSI KÜLA	72	82	79	82	80
KAMBJA ALEVIK	685	676	658	625	608
KAMMERI KÜLA	77	77	78	73	72
KAVANDU KÜLA	56	55	55	51	50
KODIJÄRVE KÜLA	61	62	59	57	57
KULLAGA KÜLA	60	54	48	45	44
KÕRKKÜLA	16	15	16	14	13
KÜLITSE ALEVIK	691	719	733	748	768
LAANE KÜLA	151	158	167	180	208
LALLI KÜLA	127	132	131	137	134
LEMMATSI KÜLA	211	218	226	247	275
LEPIKU KÜLA	107	102	105	105	115
LÄTI KÜLA	22	21	19	20	20
MADISE KÜLA	29	32	38	36	38
MÄEKÜLA	74	73	75	76	74
OOMISTE KÜLA	30	29	32	34	35
PAALI KÜLA	54	55	54	48	43
PALUMÄE KÜLA	34	37	39	41	43
PANGODI KÜLA	100	97	95	92	94
PULLI KÜLA	46	54	54	58	58
PÜHI KÜLA	82	78	73	70	66

RAANITSA KÜLA	48	47	48	57	63
REBASE KÜLA	118	122	120	114	113
REOLA KÜLA	182	184	183	186	199
REOLASOO KÜLA	19	22	26	26	31
RIIVIKU KÜLA	18	20	20	17	19
RÄNI ALEVIK	515	539	562	594	766
SIPE KÜLA	68	60	58	58	65
SIRVAKU KÜLA	66	68	76	85	80
SOINASTE KÜLA	737	819	889	971	1170
SOOSILLA KÜLA	46	44	50	54	58
SULU KÜLA	41	41	44	47	48
SUURE-KAMBJA	93	97	96	101	103
TALVIKESE KÜLA	24	26	25	25	24
TATRA KÜLA	35	38	41	41	39
TÕRVANDI	1637	1652	1654	1678	1842
TÄSVERE	19	21	25	30	28
UHTI	300	308	319	333	326
VANA -KUUSTE	254	251	252	261	244
VIRULASE KÜLA	43	39	43	49	56
VISNAPUU KÜLA	32	31	31	26	27
ÕSSU	210	270	351	398	454
ÜLENURME	1845	1940	2115	2309	2550
KOKKU	9274	9599	10286	10514	11363

Kambja vallas elab statistikaameti andmebaasi andmetel 1. jaanuari 2019 seisuga 11 363 inimest, kellest 5714 on mehed ja 5649 on naised. Võrreldes 2018. aasta andmetega on Kambja valla rahvaarv kasvanud 2019. aastaks ca 849 inimese võrra. Vanuseline jaotus on toodud rahvastikupüramiidis.

Kambja valla rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2019

1.3 Kambja valla väljakutsed ja suundumused

Ideekorje tulemusena saab välja tuua kaheksa väljakutset aastateks 2020-2030, mis on kirjeldatud järgnevas tabelis. Eesmärkide püstitamisel ja tegevuste kavandamisel lähtutakse nimetatud väljakutsetest. Tabelis on seosed arengukava eesmärkide ja Kambja valla väljakutsete vahel.

Tabel 2. Kambja valla väljakutsed 2020-2030

Kambja valla väljakutsed 2020-2030	Eesmärk/eesmärgid, mis on suunatud väljakutse lahendamisele
Avatud ja läbipaistev inimesekeskne, tasakaalustatud ja valda kui tervikut arvestav vallajuhtimine.	Kambja vallavolikogu ja -valitsus lähtuvad oma töös avatud valitsemise põhimõtetest. Tagatud on valla demokraatlik juhtimine. Vallavalitsuses töötab asjatundlik meeskond, kes nõustab kodanikke erinevates eluvaldkondades. Informatsioon jõuab kiiresti valla inimesteni. Vald on tunnustatud koostöö- ja kompetentsikeskus.
Vallas võimaldatakse igale lapsele tema arengut toetav kvaliteetne haridus, mis loob eeldused eneseteostuseks ja elukestvaks õppeks.	Kambja vallas väärtustatakse haridust, väljakutseks vallas on õpivõimaluste pakkumine igas vanuses inimestele kogu elukaare jooksul. Lasteaia- ja koolikoht on igale lapsele kodu lähedal olemas. Kõik õpetajad vastavad kvalifikatsioonile. Tugiteenused on lasteasutustes kättesaadavad.
Vallas on aktiivselt toimivad ja mitmekülgseid võimalusi pakkuvad noortekeskused ja kodukohta hindavad noored.	Noorsootöö lähtub noorte tegelikest vajadustest, on eesmärgistatud ja valla poolt toetatud. Huviharidus ja –tegevus on mitmekesine, kvaliteetne ja kättesaadav oma vallas.
Vallas on aktiivsed ja sportlikud inimesed. Iga valla elanik saab oma vajadustest, huvidest ja eest lähtuvalt aktiivselt osaleda valla spordielus.	Kambja vallas on liikumine au sees. Sportimiseks on väga head tingimused ning valla toetus erinevate spordiürituste korraldamiseks. Keskuste rajamine ühistegevusteks, sportimiseks ja vaba aja veetmiseks.
Vallas elavad toimetulevad ja rahulolevad inimesed, kes väärtustavad tervislikke eluviise ja turvalist keskkonda.	Kambja vald loob eeldused elanike iseseisvaks ja väarikaks toimetulekuks. Kambja vallas kantakse hoolt igas vanuses vallaelaniku eest.
Valla mitmekesine kultuuri-, kogukonna- ja seltsitegevus hoiab rahvakultuuripärandit ja kodukoha traditsioone ning loob head võimalused erinevate vajaduste, huvide ja vanusega elanikele.	Vallas pakutakse mitmekülgset kultuurilist meelelahutust. Kogukonnad teevad koostööd kohaliku omavalitsustega ja mittetulundusühingutega ning toetavad valla maine kujundamist.

<p>Vald on hinnatud keskkonnasõbraliku hea infrastruktuuri, puhta loodusega hea eluarajoon Tartu linna lähedal.</p>	<p>Vallas on sidusa tiheasustusega piirkonnad ja kestlikud äärealad. Säästev planeerimine tiheasustusaladel ning hajakülade säilitamine.</p>
<p>Vallas on korraldatud vajaduspõhine ühistransport.</p>	<p>Praegu toimiv ühistranspordivõrk ei ole elanikele piisavalt mugav ning ei paku sobivaid ühendusi valla eri osade vahel. Kambja valla väljakutse on luua Tartu linnaga ühine ühistranspordisüsteem, mis vastaks inimeste tegelikele vajadustele ja liikumisharjumustele ning oleks kasutajasõbralik ning mugav. Valla liinivõrgu optimeerimine koostöös Tartumaa ühistranspordikeskusega, Kagu ühistranspordikeskusega ja Valgamaa ühistranspordikeskusega.</p>

II Visioon 2030

MISSIOON:

Kambja vald on linnaregiooniga tihedalt seotud, looduslikult kaunis turvalise elukeskkonnaga tunnustatud elupaik, kus kantakse hoolt igas vanuses vallaelaniku eest.

VISIOON:

Kambja vald on inimestest lähtuv parima elu- ja ettevõtluskeskkonnaga omavalitsus, kus väärtustatakse elukestvat õpet, oma kultuurilist pärandit ning sportimisvõimaluste arendamist.

Kambja vald lähtub igapäevases töös ja arendustegevuses järgmistest väärtustest:

- Avatud juhtimine – jälgitakse avatud valitsemise põhimõtteid; ollakse avatud uutele innovaatilistele ideedele;
- nutikas – kasutatakse teenuste pakkumistel ja elanikega suhtlemisel nutikaid, sihtgrupi vajadusi ja võimalusi arvestavaid lahendusi;
- säästlik – majandatakse efektiivselt, hoonete ja muude objektide puhul eelistatakse energiasäästlikke lahendusi;
- kaasav – arutatakse kogukonnaga nende elu puudutavaid küsimusi, rakendatakse kaasavat eelarvet.

III Kambja valla arengustrateegia eesmärgid ja tegevused

3.1 Haridus ja noorsootöö - Kambja vallas väärtustatakse head haridust

Kõige olulisem arengu tegur on haridus. Kõigile on loodud võrdsed võimalused elukestvaks õppeks. Kambja vallas on igale eelkooliealisele lapsele tagatud koht kodulähedases lasteaias või lapsehoiuis, kus on kaasaegne, toetav, lapsest lähtuv ja sõbralik arengukeskkond.

Haridusasutused on kaasajastatud ning haridusvõrk vastab valla vajadustele. Fookuses on kaasava hariduse põhimõtete rakendamine ning haridusasutustes on arenenud tugivõrgustikud ja nõustamissüsteem. Toimub hariduse, huvihariduse ja elukestva õppe lõimimine tervikuks. Lähtutakse põhimõttest, et kool on eeskätt kogukonna keskus, kus on partnerlussuhted lapsevanemate, õpilasesinduse ja hoolekoguga ja kus mitte-eesti emakeelega õpilased on lõimitud ühistegevustesse.

Kambja valla eesmärk on pakkuda tugevat konkurentsivõimelist ja valikuterohket gümnaasiumiharidust. Haridusasutuste juhtimine on laiapõhjaline ning töökorraldus asjatundlik ja paindlik, lasteaedadel ja koolidel on hea maine.

Kambja vald kavandab haridusvaldkonna arendamiseks alljärgnevat tegevusi:

Igal lapsel on hoiu- või lasteaiakoht kaasaegses ja sõbralikus arengukeskkonnas.

1. Lasteaedades turvalisuse tagamine ning aktiivsuse, loovuse, terviseedenduse ja väärtuskasvatuse edendamine.
2. Kaasava hariduse põhimõtete rakendamine, eripedagoogi ja logopeedi ametikoht igasse lasteaeda.
3. Toetavate teenuste võimaluste loomine lasteaedadesse erivajadustega laste jaoks.
4. Koostöö eralasteaedade ja eralastehoidude pakkujatega.

Loodud on võimalused hariduslike erivajadustega laste õpetamiseks.

5. Ühtsete kaasava hariduse põhimõtete väljatöötamine vallas ja rakendamine igas haridusasutuses lähtuvalt nende eripärast.
6. Tugispetsialistide meeskonna moodustamine vastavalt lasteasutuse eripärale ja kaasava hariduse põhimõtetele.
7. Ülevallalise tugispetsialistide võrgustiku loomine.
8. Konkurentsivõimelise töötasu võimaldamine.
9. Koostöö teiste omavalitsustega puudega lastele teenuste pakkumiseks.

Üldhariduse kvaliteedi parandamine.

Õpetajate kvalifikatsiooni tõstmise toetamine. Kõik õpetajad vastavad kvalifikatsioonile.

10. Eripedagoogi ja logopeedi palkamine kõikidesse koolidesse.
11. Haridusasutustele ühtse koolituskalendri tegemine.
12. Valla ühtse tunnustussüsteemi loomine õppuritele ja personalile.

13. Paindlike õpitingimuste loomine HEV laste õpetamiseks.
14. Asendusõpetaja süsteemi väljatöötamine.
15. Vahendite leidmine aktiivõppe programmides osalemiseks.
16. Nõustamine ja järelevalve tõhustamine.
17. Koolivõrgu analüüs ja korrastamine.

Koolivõrgu korrastamine hariduskulude optimeerimiseks.

18. Haridusvaldkonna arengukava koostamine ja analüüs.
19. Koostöö Haridus- ja Teadusministeeriumiga Kammeri kooli tuleviku küsimustes.
20. Unipiha kooli reorganiseerimine
21. Koostöö Kammeri kooli kui tugiõppe kompetentsikeskusega.

Noorsootöö lähtub noorte tegelikest vajadustest, on eesmärgistatud ja valla poolt toetatud.

22. Noorsootöö koondamine ühtse juhtimise alla.
23. Võimaluste loomine loovuse arendamiseks, omaalgatuseks ja ühistegevuseks.
24. Ebavõrdsuse vähendamine noore arenguvõimalustele ja tõrjutuse vältimine.
25. Noortevolikogu tegevuse toetamine - aktiivne osalus kogukonnas ja otsustes.
26. Noortekeskuste koostöö koolidega ja teiste asutustega.
27. Mobiilse noorsootöö suurem rakendamine.

Huviharidus ja –tegevus on mitmekesine, kvaliteetne ja kättesaadav oma vallas.

28. Noorsootöötajad on motiveeritud ja pädevad ning omavad noorsootöötaja kutset.
29. Noorsootööga toetatakse keskkonnasäästliku ja terviseedendusliku eluhoiaku kujunemist.
30. Riigipoolse huvihariduse toetuse kasutamine huvihariduse kättesaadavuse parandamiseks.
31. Üldhariduskoolide ruumide kasutamine huvitegevuste läbiviimiseks.

Investeeringud

- Lasteaedade ehitamine.
- Lasteaiahoonete kaasajastamine ja mänguväljakute uuendamine.
- Kambja lasteaia ruumiplaneeringu korrastamine.
- Koolihoonete renoveerimine.
- Uue koolimaja ehitamine.
- Võimalusel Unipiha algkool lasteaia ehitamine.
- Spordihoonete ja staadionite remont.
(Ülenurme Gümnaasiumi spordihoone ja staadioni remont, võimalusel ujula ehitamine; Kambja spordihoone ja staadioni remont, Kuuste kooli spordisaali ja staadioni rajamine).
- Huviala- ja koolituskeskuse rajamine/asutamine.
- Noortekeskuste remont ja ruumide leidmine valla eri piirkondades.
- Looduse õppe- ja matkaradade kontseptsiooni koostamine ja rajamine.
- Avatud ja multifunktsionaalsete spordi- ja mänguväljakute rajamine teismelistele.

3.2 Tervis ja heaolu

Kambja valla üheks strateegiliseks eesmärgiks on, et vallas elaksid terved, sotsiaalselt aktiivsed ja hästi toime tulevad inimesed. Vallas tuleb enam pakkuda kvaliteetseid sotsiaalteenuseid, mis probleeme ennetavad – see on tulemuslikum kui tagajärgedega tegelemine. Kõik abistamis- ja sekkumismeetodid peavad olema ellu rakendatud läbimõeldult. Lastega pered on väärtustatud ning otsuste langetamisel seatakse esiplaanile laste huvid.

Kambja vald kavandab sotsiaalvaldkonna arendamiseks alljärgnevat tegevusi:

Kambja vald loob eeldused elanike iseseisvaks ja väärikaks toimetulekuks, valla elanikele on tagatud kvaliteetne sotsiaaltööteenus.

1. Sotsiaaltöö tegemine juhtumipõhiselt ja kliendikeskselt.
2. Kvaliteetse sotsiaaltöö tegemiseks vajaliku sotsiaalosalakonna töötajate arvu tagamine.
3. Klientidele privaatselt, individuaalse ja konfidentsiaalse vastuvõtu tagamine selleks sisustatud keskkonnas.
4. Teenistujate vajadustele vastavate tööruumide ja töötingimuste tagamine ühes majas.
5. Teenistujatele võimaluse tagamine osaleda koolitustel hoidmaks ja arendamiseks oma kompetentse.

Kambja valla lapsed ja pered on vajaduspõhiselt toetatud.

6. Vanematele vajaduspõhise toe pakkumine laste kasvatamisel.
7. Vanemlusprogrammide kättesaadavuse suurendamine.
8. Lastele ja peredele abi korraldamine eri valdkondade spetsialistidega koostöös.
9. Peretöötajad toetavad järjepidevalt perekondi.
10. Lastele ja peredele vajalike tugiteenuste tagamine, mille keskne koordineerija on omavalitsuse sotsiaalosalakond.

Tugiteenuste kättesaadavuse suurendamine.

11. Lastele ja peredele õigeaegselt osutatud kvaliteetsete ja tulemuslike teenuste pakkumine.
12. Koostöö Sotsiaalkindlustusametiga tugiperede ja hooldusperede leidmisel Kambja vallas.
13. Erinevate tugiprogrammide (VEPA, KIVA, VERGE jms) rakendamine koostöös haridusosalustega.
14. Toimetulekuraskustes inimeste jõustamine läbi toetavate tegevuste ja ennetustöö.

Sotsiaal- ja toetavate teenuste arendamine elanike toimetulekuraskuste ennetamiseks ja vähendamiseks.

15. Toimetulekuraskustes inimestele integreeritud teenuste pakkumine nende toimetuleku parandamiseks.
16. Toimetulekuraskustes inimestele vajadusel eluruumi tagamine.
17. Teenuste eelistamine toetuse maksmisele.

Sotsiaalteenuste osutamine koostöös naaberomavalitsustega.

18. Valla eakatele toe tagamine pikaajaliseks iseseisvaks elamiseks kodus.

19. Erivajadustega inimeste ja eakate lähedaste hoolduskoormuse vähendamine toetavate teenuste osutamise kaudu.
20. Häirenu pu süsteemi juurutamine ja kasutuselevõtmine.
21. Koostöö arendamine kogukondlike ja vabaühendustega.
22. Valla elanikele valla territooriumil kättesaadava ja kvaliteetse perearstiteenuse tagamine.

Vallas on tagatud turvalisus.

23. Naabrivalve piirkondade tekke soodustamine.
24. Valla teedel liiklusohutuse tagamine.
25. Turvalise parkimiskorralduse loomine.
26. Tuletõrje veevõtukohtade rajamine ja korrastamine.

Investeeringud

- Täiendava sotsiaaltöötaja ametikoha loomine.
- Kahe peretöötaja töökoha loomine.
- Uue kaasaegse vallamaja ehitamine.
- Olemasolevate munitsipaalaluruumide renoveerimine.
- Uue sotsiaalmajaja/sotsiaalteenuskeskuse ehitamine.
- Kodukohanduste toetamine.
- Kambjasse eakate kodu loomine.
- Päevakeskuste arendamine.
- SA Aarike Hooldekeskuse juurdeehitus koos lifti ja aiaga piiratud alaga tagamaks eakate dementsete klientide turvalisuse õuealal, sh päeva-, intervall- ja nädalahoiu kohtade loomine.
- Vabatahtliku Tõrvandi Päästeseltsi toetamine.
- Kambja Päästetepoo rajamise toetamine.
- Avalikku ruumi valvekaamerate paigaldamine.

3.3 Kultuur, kogukonnad, vaba aeg ja sport

Kambja vald kavandab kultuuri- ja spordivaldkonna arendamiseks alljärgnevat tegevusi:

Rahvakultuuri ja sporti hoitakse au sees.

Vallas pakutakse mitmekülgset kultuurilist meelelahutust ja sportlikke tegevusi.

1. Valla kultuuri- ja spordisündmuste korraldamine ja toetamine.
2. Valla traditsiooniliste kultuuri- ja spordiühenduste toetamine.
3. Kohaliku ajaloo ja pärimuste kogumine ja säilitamine.
4. Laulu- ja tantsupeol osalevate rahvakultuurikollektiivide toetamine.
5. Rahvakultuurikollektiividele rahvarõivaste soetamise toetamine.

Valla kultuuri- ja spordiobjektid on renoveeritud, heas korras ja külastajatele avatud.

6. Kultuurivaldkonna tegevuste ühtse juhtimise ja koordineerimise korraldamine.

Raamatukogude säilitamine, kaasajastamine, info- ja kogukonnakeskuste arendamine.

7. Raamatute kojukandesüsteemi arendamine ja vajadusel tagastuskastide paigaldamine.
8. Uute lugemispunktide rajamine olemasolevatesse asutustesse.
9. Avatud raamatukogude kappide paigaldamine.

Mittetulundussektor pakub elanikele, ettevõtjatele ja omavalitsusele vajalikke teenuseid.

10. Koostöö jätkamine ja arendamine vallas tegutsevate mittetulundusühendustega.
11. Mittetulundusühendustele iga-aastase tegevustoetuse, projektidele kaasfinantseeringu ning ühekordsete toetuste maksmine.
12. MTÜ-de toetusfondi süsteemi loomine.
13. MTÜ-de kaasamine omavalitsuse tegemistesse.

Kogukonnad teevad koostööd kohaliku omavalitsusega ja mittetulundusühingutega ning toetavad valla maine kujundamist.

14. Igal kogukonnal on tegus kontaktisik või külavanem.
15. Tunnustatakse ja toetatakse kogukondade eestvedajaid.
16. Valla tunnustamissüsteemi loomine ja rakendamine.
17. Kogukonnakeskuse tegevusteks tingimuste loomine.
18. Info kajastamine erinevates meedia kanalites.

Liikumine on au sees.

19. Erinevate piirkondade puhke- ja tervisealade arendamine ja korrashoid.
20. Vaba aja sisustamiseks mitmekülsete ja erinevate võimaluste loomine.
21. Spordiürituste korraldamise toetamine, spordi ja tervislike eluviiside propageerimine.
22. Ülevallaliste spordiürituste toetamine.
23. Noortespordi toetussüsteemi loomine toetamaks spordi atraktiivsust, alade mitmekesisust ja jätkusuutlikkust.
24. Maakondlikel, üleriigilistel ja rahvusvahelistel spordivõistlustel valda esindavate sportlaste toetamine.

Kambja vald osaleb olulistes koostöövõrgustikes.

25. Soodustatakse elanike ühistegevusi, kaasates erinevaid põlvkondi ja peresid, et tugevdada kogukondi.

Investeeringud

- Valla staadionite renoveerimine.
- Välispordirajatiste kaasajastamine ja uute loomine.
- Multifunktsionaalsete keskuste väljaarendamine.
- Spordirajatiste ja -objektide korrastamine ja vastavalt vajadusele uute objektide rajamine.
- Ülenurme Gümnaasiumi ja Kambja spordihoonete renoveerimine.
- Valla terviseradade valgustamine.
- Tervisetaristu väljaarendamine.

3.4 Taristu ja elukeskkond

Kaasajastatud ja keskkonnasõbralikud taristud, turvalised ühendusteel.

Kambja vald kavandab taristu ja elukeskkonna arendamiseks alljärgnevat tegevusi:

1. Teehoiukava koostamine ja realiseerimine.
2. Teedele ja tänavatele tolmuva kate paigaldamine, kruusakatete korrashoidmine.
3. Kergliiklusteede rajamine erinevate piirkondade ühendamiseks.
 - 3.1 Kergliiklustee rajamine Lennuvälja tee äärde kuni Külitse alevikuni.
 - 3.2 Ülenurme–Reola–Kambja vahelise kergliiklustee rajamine.
 - 3.3 Kergliiklusteede ühendamine Kastre ja Nõo valla kergliiklusteedega.
 - 3.4 Kergliiklustee rajamise toetamine Haage teele.
 - 3.5 Kergliiklustee rajamise toetamine Otepää ja Tartu vahele.
 - 3.6 Kambjast Tatra–Otepää maanteeni kergliiklustee rajamise toetamine.
 - 3.7 Kambja–Suure-Kambja kergliiklustee rajamine.
 - 3.8 Linnaveere tee kergliiklustee rajamise toetamine.
 - 3.9 Lemmatsi – Leilovi kergliiklustee rajamise toetamine.

Valla muutmine jalgrattasõbralikumaks, Tartu rattaringlusega liitumine ja rattaparklate loomine.

4. Rattaringluse arendamine koostöös teiste omavalitsustega.

Ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemide rajamine ja renoveerimine vastavalt valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale.

5. Külitse aleviku piirkonna vee- ja kanalisatsioonitaristu rajamise toetamine.
6. Teiste sarnaste piirkondade vee- ja kanalisatsioonitaristu rajamise toetamine.
7. Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide renoveerimise toetamine.

Kogukonna turvatunne ja eneseväarikus on tagatud, tiheasustusalad on valgustatud ning taristud on energiatõhusad.

8. Tänavavalgustussüsteemide kaasajastamine ja arendamine.
9. Tänavavalgustuse rajamisel kasutatakse uuenduslike lahendusi.
10. Katlamajasid majandatakse keskkonnasäästlikult eesmärgiga suurendada efektiivsust.
11. Olemasolevate kaugküttepiirkondade renoveerimine – sooja vee tootmine suveperioodil, keskkonnasäästliku tehnoloogia kasutamine.

Transpordikorraldus vastab elanike liikumisvajadustele.

12. Valla liinivõrgu arendamine koostöös Tartumaa, Kagu ja Valga ühistranspordikeskustega.
13. Uute bussipeatuste planeerimine ja rajamine.
14. Koostöös teenusepakkujatega nõudluspõhise transpordi pakkumine.
15. Lapsesõbraliku koolitranspordi pakkumine.
16. Eakatele ja puuetega inimestele sobiliku transporditeenuse pakkumine.
17. Elektrisõidukite parkimis- ja laadimistaristu väljaarendamine.

Kvaliteetne andmeside on kättesaadav kõigile valla elanikele.

18. Kiire andmeside rajamise jätkamine koostöös arendajatega.
19. Koostöö andmeside arendajatega.
20. Elanikele informatsiooni vahendamine.

Sidusa tiheasustusega piirkonnad ja kestlikud hajaasustusalad.

21. Üldplaneeringu koostamise käigus kehtestatakse detailplaneeringutele konkreetsemad nõuded.
22. Üldplaneeringu koostamisel arengukavas kirjeldatud suunistega arvestamine.
23. Üld- ja detailplaneeringute koostamisel rohealadega arvestamine.
24. Avaliku ruumi kujundamiseks vajadusel arhitektuurikonkursside korraldamine.
25. Elamuehituse arendamine kooskõlas sotsiaalse infrastruktuuriga.
26. Arendajate kaasamine sotsiaalse infrastruktuuri finantseerimisse.
27. Miljööväärtusliku asulakeskkonna hoidmine ja kujundamine.
28. Asulates ühtse ehitus- ja haljastusstiili hoidmine ja kujundamine.
29. Planeeringute ja asjaajamise professionaalsuse tagamine kohalikus omavalitsuses.
30. Võimalusel viljakate põllumaade säilitamine.

Puhas loodus

Haljasalad, parkmetsad ja veekogud on hooldatud.

31. Veekogude seisukorra hindamise korraldamine ja veekogude korrastamine.
32. Puhkerajatiste säilitamine ja arendamine, heakorra tagamine.
33. Puhkerajatiste (terviseradade ja matkaradade) ja haljasalade kaardistamine, hooldamine, arendamine ja rajamine.
34. Avaliku ruumi teadlik kujundamine.

Keskkonnateadlikud vallaelanikud - jäätmemajandus on keskkonnasõbralik ja kaasaegne.

35. Isetekkeliste prügi ladustamise kohtade likvideerimine, orgaaniliste jäätmete käitlemise lahendamine kohapeal.
36. Aktiivse keskkonnakaitsealase selgitustöö ja tegevuste läbiviimine.
37. Heakorra tagamiseks järelevalve tõhustamine ja kinnistu omanikele vastavate nõudmiste kõrgendamine.
38. Ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamine.
39. Kodanike, seltsingute ja kogukondade omaalgatuse soodustamine keskkonna ja miljöö väärtustamisel ja korrashoiul.
40. Heakorratalgute koordineerimine ja toetamine.

Investeeringud

- Teedele ja tänavatele tolmuva katte paigaldamine.
- Kergliiklusteede rajamine.
- Külitse aleviku piirkonna vee- ja kanalisatsioonitaristu rajamise toetamine.
- Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide renoveerimise toetamine.
- Tänavavalgustusliinide renoveerimine ja rajamine.
- Vajaduspõhise transpordi pakkumine.
- Üldplaneeringu ja KSH koostamine.

- Külitse paisjärve äärde munitsipaalmaale puhkeala loomine.

3.5 Ettevõtlus

Konkurentsivõimeline ettevõtlus.

Valla tegevused ettevõtluse arendamiseks:

1. Ettevõtjasõbraliku taristu rajamise toetamine, hooldamine ja kaasajastamine.
2. Ettevõtjatele suunatud teavitustegevus ja koostöö arendamine ettevõtjatega.
3. Ettevõtjate nõustamine ja teised teenused koostöös teiste organisatsioonidega.
4. Üürimajade projektide planeerimine koostöös ettevõtjatega.

3.6 Valla valitsemine

Rakendatakse avatud valitsemise põhimõtteid.

Valla demokraatliku juhtimise tagamine.

Vald kavandab valla juhtimise arendamiseks järgmisi tegevusi:

1. Kogukondade kaasamine valla juhtimisse.
2. Korteriühistute nõustamine ja toetamine.
3. Osalemine strateegiliselt olulistest koostöövõrgustikes.
4. Ametnike efektiivsem ja tulemuslikum töötamine.
5. Struktuuri ülevaatamine ja korrastamine.

Investeeringud

Uue vallamaja ehitamine - teenuskeskus, multifunktsionaalne hoone koos päevakeskusega.

IV Arengukava elluviimine, seire ja uuendamise kord

Arengukavas on kajastatud lähiaastate prioriteetsed tegevused ja investeeringud, mille elluviimist koordineerib vallavalitsus ning mida rahastatakse kas osaliselt või täielikult valla eelarvest.

Arengukava täitmist ja selle muutmise vajadust analüüsitakse kord aastas.

Arengukava täitmise aruande esitab vallavalitsus vallavolikogule majandusaasta täitmise aruande koosseisus.

